

Joost Groeneveld

Openbaar Accountant Aanklager

Praktijkhandreiking 1115 d.d. 24 januari 2011 van NIVRA en NOvAA gaat over de 'aanpassing van het oordeel in de controleverklaring bij materiële tekortkomingen in de toelichting op de jaarrekening'. In de voorbeeldtekst gaan die over het mogelijk ontbreken van de bedragen van de bezoldiging van bestuurders. De accountant zou die leemte moeten opvullen. Dat is wel iets anders dan 'aanpassen van het oordeel'. Een kliklijn, dus. Dat heeft nogal wat stof doen opwaaien.

Op de website van het NIVRA staat te lezen: 'Een praktijkhandreiking is een nieuwe NIVRA-uiting met een aparte status.' Van Dale geeft aan 'uiting' de betekenis van: een mening te kennen geven. Het gaat dus om de uitdrukking van een mening. Maar niet zómaar een mening. Deze heeft een 'aparte' status. Welke dat is?

'Een NIVRA-praktijkhandreiking beoogt registeraccountants nadere aanwijzingen te geven ...'. Zo is bij het NIVRA een praktijkhandreiking weer een andere uiting dan een leidraad. De laatste beoogt ondersteuning te geven. Ik vind een handreiking meer dan een leidraad suggereren dat ondersteuning wordt geboden; een leidraad geeft juist de route weer. Handreiking en leidraad zijn aldus misleidende termen. Ik zou ze verwisselen.

Hoe dan ook: een handreiking is een mening op grond waarvan een nadere aanwijzing wordt gegeven. Een mening is een manier waarop iemand over een bepaalde zaak denkt. Wat te doen als je die mening niet deelt? Ook daarop heeft het NIVRA een antwoord. 'Verwacht wordt dat accountants kennismaken van deze aanwijzingen en deze overwegen voor zover relevant voor de opdracht'. Overwegen betekent hier dat we er ook zelf over moeten nadenken. Dat vind ik in deze tijd van regelgeving een heel goede aanwijzing: Denk na! Maar daar houdt het niet mee op.

'Een accountant die deze aanwijzingen niet toepast, moet erop voorbereid zijn om uit te leggen hoe niettemin is voldaan aan de verplichtingen, basisprincipes en essentiële werkzaamheden uit wet- en regelgeving, die nader zijn behandeld in de aanwijzingen'. Dat nadenken klinkt dus wel grappig, maar die bezoldigingen van die bestuurders worden nu eenmaal wel of niet in de toelichting genoemd, hoe goed je daar ook over nadenkt. Of zijn er vluchtwegen die alleen een controlerend accountant kent?

Is het voldoende dat je hebt nagedacht met jouw uitleg als gevolg? Dat zou wel logisch zijn. Tenslotte geldt namelijk: 'Deze publicatie heeft niet de status van beroepsreglementering'. Toch ligt zo'n aanwijzing wel heel erg dicht bij regelgeving als ik dat vergelijk met het aloude Art. 362 lid 4: 'Indien dit noodzakelijk is voor het verschaffen van dat inzicht, wijkt de rechtspersoon van die voorschriften af'. Toch: geen beroepsreglementering. Dat is een dun koord. Je kunt er onderuit, maar dan moet je van zeer goede huize komen. Afwijkingen zullen in de praktijk niet vaak voorkomen.

Voor 'dissidenten' volgt hier mijn praktijkhandreiking. Volgens nummer 1115 moet de accountant de materiële informatie verstrekken wanneer die in de toelichting op de jaarrekening ontbreekt. Dat moet dan wel praktisch uitvoerbaar zijn en de accountant moet beschikken over voldoende en geschikte controle-informatie. Ja, stel je voor. Bij ontbrekende toelichting over bezoldiging van bestuurders geeft nummer 1115 een voorbeeldtekst. Daarin worden man en paard met hun bezoldiging genoemd. De accountant laat zich zo voor een karretje spannen. Dat gaat als volgt: de jaarrekening is die van de vennootschap! De accountant onderzoekt (controleert) en beoordeelt. Hij geeft zijn verklaring. En vervolgens schrijft hij dat hij nog meer te weten is gekomen. Hij doet zijn boekje open. Maar waarom zou hij dat doen? De controlerend accountant is geen Openbaar Aanklager. Iedere handhaver kan zien waar die informatie in de toelichting ontbreekt. Daarvoor moet je bij de vennootschap zijn.

BW2 Titel 9 heeft in art. 362 het volgende uitgangspunt: 'De jaarrekening geeft ... een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de rechtspersoon'. Als voor dat inzicht die salarissen moeten worden gemeld, is het materieel en voor de accountantsverklaring van belang. Ook standaard 705 waarnaar 1115 verwijst, noemt materialiteit als maatstaf. In alle andere gevallen begeeft de accountant zich met 1115 op het niveau *Story en Privé*. An

Joost Groeneveld RA RV, directeur Wingman Business Valuators B.V., Breda.